

**Vereniging van Leraren in de
Economisch/maatschappelijke
Vakken**

Symposium Project Docenten aan zet bij taal in alle vakken

Houten, 3 april 2013

Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs
PLATFORM WVO

Even voorstellen:

W.M.C.vanderWesten@hhs.nl

- **Voorzitter Nederlands / Vlaams Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs**
- **Bestuurslid Het Schoolvak Nederlands / kolomleider hoger onderwijs**
- **Lid Sectiebestuur Nederlands / Nt2 van Levende Talen**
- **Senior adviseur Taalbeleid aan De Haagse Hogeschool**
- **Educatief auteur, o.a. van *Goed geschreven* en *Welgespeld***
- **(Concept)auteur digitale taalleer- en schrijfleeromgeving
*Succes met taal***

De vakdocent voor taalrendement

Wilma van der Westen

Ergens in Nederland op een hogeschool....

“Juf, we weten niet wat we moeten doen.”

Wat is er met de taalfouten?

Een school waar elke medewerker zich bewust is van de rol van taal, heeft een geweldig taalbeleid!

Bij bijeenkomsten over taalbeleid door ons **verzorgt**, staat bewustwording van de betekenis van taal centraal.

www.fontys.nl/vmboteam/taalbeleid.204706.htm 2 mei 2009

“Deze week meldde een **Master student** een belangrijke conclusie uit zijn onderzoek (...)”

Gert Rijlaarsdam, mail aan List Nederlands dd. 27 april 2012

Spelling en grammatica?

Nee,

denken en formuleren;

woorden en begrippen;

taalgedrag.

Taak voor de vakdocent!

Internationalisering, globalisering & migratie

Meertaligheid

Simultane & successieve of sequentiële meertaligheid

(Extra et al 2001, Extra 2011)

Digitalisering, internet & sociale media

Taalverandering / meervoudige geletterdheid

Schooltaal versus thuistaal, “digitaal” of straattaal

Mail, msn, chat, twitter

Simulatie / instructievideo's

Einde van de standaardtaal?

(Van der Horst 2008)

Drie typen taalbeleid

Type 1: Taal smal

Type 2: Taal gekoppeld aan het leren

Type 3: Taal breed

Daems & Van der Westen 2008

Rooijackers & Van der Westen 2009

Type 1 Taalbeleid

Buiten of naast het curriculum

Vanuit een deficiëntiegedachte

Toets & ondersteuning taalzwakke leerlingen

Alleen taaldocenten betrokken

Doel: een bepaald niveau halen

-> Productgericht: toets halen

Type 2 Taalbeleid

Competentiegericht: ten dienste van het onderwijs en het leren

Toets en ondersteuning taalzwakke leerlingen

Ingebed in / gekoppeld aan leerstof, leerboek

Aandacht voor taal in curriculum: taalgericht vakonderwijs

***Doel: taalvaardige leerling
-> productgericht***

Taalgericht vakonderwijs (TVO)

De docent stelt voor elke les vak- en taaldoelen vast.

Met aandacht voor de context,

met behulp van interactie

en het bieden van taalsteun

Type 3 Taalbeleid

Taalleerstrategieën:

leren een taal te leren & bewuste taalverwerving

Taalontwikkeland lesgeven: taalvaardigheid van de leerling centraal in al zijn facetten

Accent op leren en leren leren

De lat hoog

Doel: proces én product

-> autonome taalleerder + taalvaardige leerling

Definitie taalontwikkeland lesgeven

Manier van lesgeven (of begeleiden, coachen) waarin de docent (ook in rol begeleider of coach) nadrukkelijk een rol heeft in het aanjagen, stimuleren, uitdagen en begeleiden van het proces van taalontwikkeling van de student(en).

(Van der Westen 2006)

De leerling is actief

Werken aan taalontwikkeling van elke leerling

Bewust leren

Motto

**Eerst het *leren*
en dan pas
het *controleren!***

(Van der Westen 2006)

**Toetsing van taal?
Meijerinkniveaus?**

Deel van het antwoord.....

**Student tijdens
sollicitatiegesprek**

**Dat heb ik van de juf van
politicologie geleerd.....**

Referenties:

Daems, F. & W. van der Westen (2008). Doorlopende leerlijn taal? Dan ook in het hoger onderwijs! Conceptuele uitgangspunten voor een taalbeleid in het hoger onderwijs. In A. Mottart (red.), *Tweëëntwintigste conferentie Het Schoolvak Nederlands* (pp. 100-104). Gent: Academia Press.

Extra, G. (2011). *De omgang met taaldiversiteit in de multiculturele samenleving: Nederland in internationaal vergelijkend perspectief*. Tilburg: Universiteit van Tilburg.

Extra, G. & J.J. de Rooter (red.) (2001), *Babylon aan de Noordzee. Nieuwe Talen in Nederland*. Amsterdam: Bulaaq.

Rooijackers, P., W. van der Westen & J. Graus (red.) (2009). *Taal Centraal: Taalbeleid in het Nederlandse en Vlaamse onderwijs*. Naarden: Vereniging van Leraren in Levende Talen.

Westen, W. van der (2008). 'Elke docent voor taalrendement!' Taalbeleid op het Rijswijks Lyceum In *Levende Talen Magazine*, 95:1, 9-12.

Westen, W. van der (2008). 'Elke docent voor taalrendement!' deel 2, In *Levende Talen Magazine*, 95(3), 12-15.

Westen, W. van der (2006). "Maatregelen die fruit brengen!". Een integrale aanpak van taalontwikkeling in een hogere beroepsopleiding. In D. Ebbers (red.), *Retoriek en praktijk van het moedertaalonderwijs. Een selectie uit de 19de Conferentie Het Schoolvak Nederlands* (pp. 115-123). Gent: Academia Press.